

OPIS PROJEKTA

PROGRAM PREVENCIJA ŠKOLSKOG NEUSPJEHA I STRUČNE POMOĆI DJECI U INTEGRACIJI

Ključne riječi: prevencija školskog neuspjeha, rana dijagnostika i intervencija, integracija

1. OBRAZLOŽENJE POTREBA:

Teškoće kod djece najčešće se dijagnosticiraju na liječničkom pregledu prije prvog razreda. Smatramo da se dijagnosticiranje ovih teškoća mora i može početi puno ranije.

Djeca su obuhvaćena malom školom prije polaska u prvi razred, rade se predvježbe za pisanje, uče se brojevi i slova, ali nisu obuhvaćena sistematskim dijagnosticiranjem motoričkih, perceptivnih i govornih sposobnosti. Ne provode se sistematske korekcije teškoća već prije odlaska u školu. Te teškoće često rezultiraju školskim neuspjehom, poremećajima u ponašanju i sl.

Obraćajući se relevantnim stručnjacima u vrtićima, osnovnim školama uvjerali smo se u potrebu primjene rane dijagnostike djece kao prevencije školskog neuspjeha. Naročito je velika potreba izrade individualnih programa i edukacije odgajatelja i učitelja u njihovoj izradi. Mali broj defektologa u osnovnim školama, veliki broj djece s kojima direktno rade i profesora kojima daju konzultativnu pomoć ne daju mogućnost djeci s teškoćama da se dovoljno bave s njihovim problemima.

Na području grada Velika Gorica, oko 400 djece predškolske dobi predviđeno je (godišnje) za polazak u "malu školu". Dakle, nisu do tad pratili organizirani odgojno - obrazovni program u vrtiću. Skupine su velike, broj sati je mali. Realizacija programa je prepuštena umješnosti odgajatelja.

U Velikoj Gorici 1700 djece pohađa vrtić. Od tog broja 25% (425) djece treba pomoć zbog učestalih poteškoća u razvoju, odgojno - obrazovne zpuštenosti, poteškoća u govoru i glasu, poteškoća na planu vizualno - motoričke percepcije ili su djeca s prisutnim rizičnim faktorima tijekom trudnoće i u ranom razvoju. U vrtiću su zaposlena su samo dva prof. defektologa i dva psihologa, koji bi trebali ispitivati sposobnosti djece i korigirati poteškoće.

U osnovnim školama na području Velike Gorice zaposlena su dva profesora za savladavanje poteškoća u učenju i jedan za poremećaje u ponašanju. Njihova je zadaća pomoć djeci s poteškoćama koja bi se trebala integrirati u redovni školski sustav. Po prilagođenom programu radi oko 110 učenika. Prilagođeni programi funkcioniraju u razrednoj nastavi bolje nego u predmetnoj, jer učenici s poteškoćama mogu i sljedeći sat nastaviti raditi isti zadatak. U predmetnoj nastavi učitelj ima manje vremena za takvog učenika.

Prema podacima dobivenih od defektologa s terena najučestalije su govorne poteškoće u predškolskoj dobi i iznose 35%. Od toga je 30% odnosi na poremećaja izgovora glasova (dyslalia) i 5% ostalih govornih poteškoća. U OŠ. na poteškoće izgovora se nadovezuju poteškoće čitanja i pisanja, kojih ima 20 - 40% u prvim razredima; mucanje 3%; disfazija i afazija 5%.

U Centru za odgoji i obrazovanje djece i mladeži koji se nalazi na ovom području gdje su smještene djeca s MR i utjecajnim teškoćama, koja dolaze u ovu ustanovu nakon vrtića ili iz redovne OŠ gdje su pohađali nastavu prema prilagođenom planu, u najvećoj su mjeri zastupljena dyslalia 53,2%, poteškoće čitanja i pisanja 45,4%, nedovoljno razvijen govor 41,5% , balbucies 15,6%, rinolalia 11,6%, mutizam, poremećaj tempa i nerazvijen govor 5,2% učenika.

Navedene poteškoće su pokazatelji potreba, a ujedno i najbolje obrazloženje istih.

ŠTO ŽELIMO UČINITI OVIM PROJEKTOM ?

U budućnosti želimo pomažući posebice ruralnom području (okolnim selima) u dijagnostici i otklanjanju problema koji bi uzrokovali kasniji školski neuspjeh, a potom obuhvatiti svu populaciju djece u malim školama na cijelom području Velike Gorice. Želimo da ovakav način prevencije počne u svim sredinama i postane dio sistematskog praćenja i pomoći djeci u svladavanju teškoća i prije nego krenu u osnovnu školu.

2. OPIS PROJEKTA:

- Zbog urođenih i stečenih teškoća, te nedovoljno poticajnih razvojnih uvjeta može doći do zaostajanja djeteta u razvoju. To se manifestira kroz kašnjenje u motoričkom, perceptivno i govornom razvoju. Ukoliko se pravovremeno ne djeluje sa poticajnim i korekcijskim programima, tijekom školovanja dolazi do teškoća u usvajanju čitanja i pisanja i zaostajanja za vršnjacima u usvajanju školskog gradiva.
- **Opći cilj** ovog projekta je pravovremeno pružanje stručne pomoći djeci, radi prevencije školskog neuspjeha.

Potciljevi su:

- procjena sposobnosti djeteta
 - poticanje djetetovih sposobnosti kroz neposredan rad
 - prevladavanje teškoća
 - praćenje napretka
 - instruktivna pomoć odgajatelju, nastavniku i roditelju
-
- Kako bi se takve teškoće pravovremeno otkrile trebalo bi obaviti preventivna ispitivanja dječjih sposobnosti najkasnije godinu dana prije polaska u školu. Za to trebamo instrumente za procjenu sposobnosti s utvrđenim normama didaktičkog i primjereni ispitni materijal. Za tu svrhu izradili smo didaktički materijal "Procjena i poticanje motoričkog, perceptivnog i govornog razvoja". On nam omogućava praćenje napredovanja djece i lakšu izradu individualnih programa. Njihovo napredovanje pratilo bi se i u prvom razredu osnovne škole. Ponovno testiranje provelo bi se u drugom razredu.
 - U ovaj projekt bit će uključeni defektolozi većinom s područja Velike Gorice - to će biti prof. logopedi, profesori s usmjerenjem mentalna retardacija, poremećaji u ponašanju, socijalni pedagozi, psiholozi. Stručnjaci će obavljati ispitivanje djece i izrađivati individualne programe. Vršit će se po potrebi rad s roditeljima i stručnjacima s kojima se susreću u daljnjem školovanju. Procjena će se odvijati u vrtićima u Velikoj Gorici i okolnim selima i traje sa svakim djetetom oko 1,5 sati (odvija se u tri termina).
 - Korist od ovog projekta je višestruka. Pravovremenom dijagnostikom preveniramo školski neuspjeh. Izradom individualnih programa pomažemo odgajateljima, a potom učiteljima da pravilno pristupe, procjene teškoće i na njima više porade. Djeca će brže svladati gradivo i izjednačiti se s ostalima u razredu. Djeca će biti pripremljenija, a roditelji i učitelji educirani za rad i pomoć djeci s teškoćama. Dobiveni rezultati poslužiti će kao doprinos standardizaciji istih materijala, što će biti značajan znanstveni i praktični doprinos odgoju i obrazovanju djece, a posebno djece s teškoćama u razvoju.
 - Učinak mjerimo usporedbom dobivenih rezultata na početku i na kraju ispitivanja. Pratiti ćemo njihove pomake ili eventualna zaostajanja u radu. Usporedit ćemo uspješnost testirane djece s kontrolnom grupom djece koja nisu testirana ovim materijalom uspoređujući školski uspjeh eksperimentalne i kontrolne grupe.
 - Rezultati će se permanentno pratiti, evaluirati i statistički obraditi. Rezultate ćemo publicirati u stručnim časopisima, radi teoretskih spoznaja i praktičnog značenja.

3. MOGUĆI PROBLEMI

Poteškoće radi dobivanja suglasnosti za ispitivanje djece, te efikasnosti u rješavanju mogućih nejasnoća i nerazumijevanja ministarstva.

- SAVJETOVALIŠTE - rad s roditeljima djece (obitelji)
- Pružanje stručne pomoći i potpore roditeljima multidisciplinarnim postupkom (stručnjaci raznih profila)
- Rad s roditeljima i djetetom (obitelji)
- Sustavno praćenje djeteta
- Edukacija edukatora - stručna spoznaja o učenikovom statusu koji obuhvaća :
 - intelektualni nivo postignuća;
 - psihološki status (emocionalne i socijalne utjecaje, komunikaciju s odraslima, roditeljima i s djecom);
 - nivo motoričko – perceptivnog i govornog razvoja
 - moguće prisustvo neuroloških odstupanja i bolesti (epi)Oblik rada - individualizirani pristup, uz više vježbi, ponavljanja i utvrđivanja.
- Oblik rada s roditeljima (obitelji) razgovor.
 - rad s jednim ili oba roditelja, prilagođen interesu i mogućnostima za suradnju.
 - obavještavanje roditelja (obitelji) pismenim putem po potrebi.
 - posredna , kroz stručnu pomoć u izboru didaktičkog materijala, tiska, knjiga, radija, TV
- IGROTEKA - omogućiti djeci s posebnim potrebama i njihovim roditeljima ugodno druženje, komunikaciju, poticanje i razvijanje različitih sposobnosti, socijalizaciju, vrijeme ispunjeno ugodom i radošću.
- STRUČNI TIM - prof. defektolozi raznih usmjerenja (logoped, učitelj, odgajatelj, socijalni pedagog, stručnjak za MR, oštećenje sluha, vida, tjelesno oštećenje) .
Uz stručna znanja posjeduju vještine pravilnog komuniciranja (završeni tečajevi o komunikaciji), ritmika i ples, rad s kompjutorom i ostale vještine.
- Dokumentacija - podaci o djetetu
 - zapažanja o djetetu.
- Ostali oblici rada s roditeljima - roditeljski sastanci
 - savjeti putem telefona , Interneta, Web stranica
 - seminari
- Suradnja s društvom za psihološku pomoć i Edukacijsko - rehabilitacijskim fakultetom.

5. CILJ zadanog projekta je - sustavna i stalna pomoć djeci, roditeljima, edukatorima i